

PRACOVNÉ ZNENIE

601

Zákon

z 28. októbra 2003

o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 410/2004 Z. z., zákona č. 453/2004 Z. z. , zákona č. 305/2005 Z. z., zákona č. 592/2006 Z. z. a zákona č. 554/2008 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

ČI. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon ustanovuje životné minimum ako spoločensky uznanú minimálnu hranicu príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

§ 2

Sumy životného minima

Za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm

- a) 178,92 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú¹⁾ fyzickú osobu,
- b) 124,81 eura mesačne, ak ide o ďalšiu spoločne posudzovanú plnoletú fyzickú osobu,
- c) 81,66 eura mesačne, ak ide
 1. o zaopatrené nepplnoleté dieťa,
 2. o nezaopatrené dieťa.²⁾

¹⁾ § 8 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

²⁾ § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

§ 3

Započítavanie príjmov

Na zistenie príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima sa započítavajú

- a) u posudzovanej fyzickej osoby jej príjem a príjem jej manžela,
- b) u rodičov s nezaopatreným dieťaťom²⁾ príjmy týchto rodičov a príjem nezaopatreného dieťaťa žijúceho s nimi v domácnosti,³⁾
- c) u rodičov, ktorí sú sami nezaopatrené deti, ich príjmy a príjmy, ktoré na ne poberá iná fyzická osoba,
- d) u nezaopatreného dieťaťa jeho príjem a príjem jeho rodičov, ak s ním žijú v domácnosti;³⁾ ak toto dieťa žije v domácnosti len s jedným rodičom, s inou fyzickou osobou alebo samostatne, príjem dieťaťa, príjem rodiča a príjem, ktorý na dieťa poberá iná fyzická osoba,
- e) u zaopatreného nepľnoletého dieťaťa jeho príjem.

§ 4

Príjmy

(1) Za príjem sa na účely určenia súm životného minima považujú

- a) príjmy fyzických osôb, ktoré sú predmetom dane z príjmu podľa osobitného predpisu⁴⁾ po odpočítaní
 1. poistného na povinné zdravotné poistenie,
 2. poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie, poistného na invalidné poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti,
 3. preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb,⁴⁾
 4. ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu,⁴⁾
- b) príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu⁴⁾ okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škody okrem platieb prijatých ako náhradu za stratu zdaniteľného príjmu,

³⁾ § 115 Občianskeho zákonníka.

⁴⁾ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

- c) sumy vreckového pri zahraničných pracovných cestách do výšky 40 % nároku na stravné ustanovené osobitným predpisom,⁵⁾
- d) náhrady niektorých výdavkov zamestnancov do výšky ustanovenej osobitným predpisom,⁶⁾
- e) ďalšie príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov⁷⁾ po odpočítaní dane z prevodu a prechodu nehnuteľností.⁸⁾

(2) V prípade straty⁹⁾ sa zohľadňuje len strata, ktorá vznikla v kalendárnom roku, za ktorý sa príjem zisťuje.

(3) Za príjem na účely určenia súm životného minima sa nepovažujú

- a) jednorazové štátne sociálne dávky poskytnuté podľa osobitných predpisov,¹⁰⁾
- b) peňažné príspevky občanov s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ich ťažkého zdravotného postihnutia okrem príspevku za opatrovanie, ak osobitný predpis neustanovuje inak,^{10a)}
- c) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
- d) jednorazová dávka v hmotnej núdzi,¹¹⁾
- e) štipendiá,
- f) jednorazový príspevok podľa osobitného predpisu,¹²⁾
- g) príspevok na stravu podľa osobitného predpisu,¹³⁾

⁵⁾ § 13 a 14 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.

⁶⁾ Zákon č. 283/2002 Z. z.

⁷⁾ § 460 až 487 a § 628 až 630 Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov.

⁸⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, dani z darovania a dani z prevodu a prechodu nehnuteľností v znení neskorších predpisov.

⁹⁾ § 30 zákona č. 595/2003 Z. z.

¹⁰⁾ Napríklad zákon č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení zákona č. 453/2003 Z. z., zákon č. 238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb v znení zákona č. 453/2003 Z. z., § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 265/1998 Z. z. o pestúnskej starostlivosti a o príspevkoch pestúnskej starostlivosti v znení zákona č. 453/2003 Z. z., § 2 ods. 3 zákona č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení zákona č. 643/2002 Z. z.

^{10a)} § 64a ods. 10 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

¹¹⁾ § 15 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹²⁾ Zákon č. 410/2004 Z. z. o vyplatení jednorazového príspevku poberateľovi dôchodku v roku 2004 a o zmene zákona o životnom minime.

h) resocializačný príspevok podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾

i) vianočný príspevok podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾

§ 5

Úprava súm životného minima

(1) Sumy uvedené v § 2 sa upravia vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka.

(2) Úprava súm životného minima sa vykoná tak, že sumy uvedené v § 2

- a) sa vynásobia koeficientom rastu čistých peňažných príjmov na osobu zisteným Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ak koeficient rastu čistých peňažných príjmov na osobu za obdobie I. štvrťroka bežného kalendárneho roka v porovnaní s I. štvrťrokom predchádzajúceho kalendárneho roka je nižší ako koeficient rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností za rozhodujúce obdobie zistený Štatistickým úradom Slovenskej republiky, alebo
- b) sa vynásobia koeficientom rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností zisteným Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ak koeficient rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností za rozhodujúce obdobie je nižší ako koeficient rastu čistých peňažných príjmov na osobu zistený Štatistickým úradom Slovenskej republiky za obdobie I. štvrťroka bežného kalendárneho roka v porovnaní s I. štvrťrokom predchádzajúceho kalendárneho roka.

(3) Sumy podľa odseku 2 sa zaokrúhľujú na eurocenty nahor.

(4) Nízkopríjmové domácnosti podľa tohto zákona sú tie domácnosti, ktorých príjmy neprevyšujú hornú hranicu príjmu prvých 20 % všetkých domácností zoradených vzostupne podľa dosahovanej výšky čistého peňažného príjmu na osobu.

(5) Rozhodujúce obdobie, za ktoré sa zisťuje rast životných nákladov nízkopríjmových domácností, je obdobie od apríla predchádzajúceho kalendárneho roka do apríla bežného kalendárneho roka.

13) § 64 ods. 1 písm. b) zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov

14) § 70 zákona č. 305/2005 Z. z.

15) Zákon č. 592/2006 Z. z. o poskytovaní vianočného príspevku niektorým poberateľom dôchodku a o doplnení niektorých zákonov.

(6) Sumy životného minima upravené podľa odseku 2 ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa údajov zistených Štatistickým úradom Slovenskej republiky a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

§ 6

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 125/1998 Z. z. o životnom minime a o ustanovení súm na účely štátnych sociálnych dávok v znení zákona č. 439/2000 Z. z., zákona č. 724/2002 Z. z. a zákona č. 341/2003 Z. z.

Čl. II

Zákon č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení zákona č. 453/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 4 odsek 1 znie:

„(1) Príspevok na jedno dieťa je 4 320 Sk.“.

2. Poznámka pod čiarou k odkazu 5 sa vypúšťa.

3. V § 4 odsek 3 znie:

„(3) Sumu podľa odseku 1 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

4. § 7 vrátane nadpisu znie:

„§ 7

Výška príspevku rodičom

(1) Príspevok rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá, je

- a) 2 340 Sk pre dieťa do 6 rokov veku,
- b) 2 880 Sk pre dieťa od 6 do 15 rokov veku,
- c) 3 070 Sk pre dieťa vo veku 15 rokov.

(2) Sumy podľa odseku 1 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

5. Poznámka pod čiarou k odkazu 9 sa vypúšťa.

6. Poznámka pod čiarou k odkazu 12 znie:

„12) § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.“.

7. § 15 sa dopĺňa odsekom 6, ktorý znie:

„(6) Ak sa dieťa narodilo pred 1. januárom 2004, posudzuje sa nárok na príspevok a na jeho výšku podľa právneho predpisu účinného v čase narodenia dieťaťa. To platí aj v konaní o poskytnutí príspevku, ktoré nebolo skončené do 31. decembra 2003.“.

Čl. III

Zákon č. 236/1998 Z. z. o zaopatrovacom príspevku sa mení a dopĺňa takto:

1. Poznámka pod čiarou k odkazu 1 znie:

„1) § 10 až 17 zákona č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti.“.

2. Poznámka pod čiarou k odkazu 3 znie:

„3) § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.“.

3. V § 2 ods. 1 písm. b) v prvom bode sa slová „dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté dieťa vyžadujúce mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť“ nahrádzajú slovami „dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom^{3a)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 3a znie:

„3a) § 5 zákona č. 600/2003 Z. z.“.

4. Poznámka pod čiarou k odkazu 7 znie:

„7) § 4 zákona č. 600/2003 Z. z.“.

5. V § 3 ods. 2 písmená a) a b) znejú:

„a) služobný orgán preruší vojakovi výkon základnej služby alebo náhradnej služby,⁹⁾ alebo

b) vojak nahrádza výkon základnej služby, alebo náhradnej služby, ktorý zmeškal z dôvodov ustanovených v osobitnom predpise.⁹⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 9 znie:

„9) § 16 a 19 zákona č. 320/2002 Z. z.“.

6. V § 4 odsek 1 znie:

„(1) Zaopatrovací príspevok je

- a) 800 Sk pre oprávnenú osobu podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona a
- b) 1 140 Sk pre oprávnenú osobu podľa § 2 ods. 1 písm. b) a c) zákona.“.

7. V § 4 odsek 4 znie:

„(4) Sumy podľa odseku 1 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

8. Poznámky pod čiarou k odkazom 10 a 11 sa vypúšťajú.

9. § 15 sa dopĺňa odsekom 6, ktorý znie:

„(6) Zaopatrovací príspevok oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 písm. a) vo výške 800 Sk sa prvýkrát vyplatí vo februári 2004 za január 2004.“.

ČI. IV

Zákon č. 238/1998 Z. z. o príspevku na pohreb v znení zákona č. 453/2003 Z. z. sa mení takto:

- 1. V § 3 ods. 1 písm. b) a c) sa slovo „dlhodobý“ nahrádza slovom „prechodný“.
- 2. V poznámke pod čiarou k odkazu 1 sa citácia „Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 73/1995 Z. z. o pobyte cudzincov na území Slovenskej republiky v znení zákona č. 70/1997 Z. z.“ nahrádza citáciou „Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“ a citácia „Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 283/1995 Z. z. o utečencoch.“ sa nahrádza citáciou „Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.
- 3. § 4 vrátane nadpisu znie:

„§ 4

Výška príspevku

(1) Výška príspevku na pohreb je 2 300 Sk.

(2) Sumu podľa odseku 1 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

4. Poznámka pod čiarou k odkazu 2 sa vypúšťa.
5. V § 5 sa slovo „dlhodobého“ nahrádza slovom „prechodného“.
6. Nadpis pod § 9 znie:

„Vrátenie príspevku“.

7. V § 9 sa vypúšťa odsek 1 a súčasne sa zrušuje označenie odseku 2.

ČI. V

Zákon č. 265/1998 Z. z. o pestúnskej starostlivosti a o príspevkoch pestúnskej starostlivosti v znení zákona č. 453/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. Poznámka pod čiarou k odkazu 4 znie:

„4) § 43 ods. 2 zákona č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov.“.

2. § 13 vrátane nadpisu znie:

„§ 13

Výška jednorazového príspevku

(1) Jednorazový príspevok pri zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti je

- a) 5 840 Sk pre dieťa do 6 rokov veku,
- b) 7 180 Sk pre dieťa od 6 do 15 rokov veku,
- c) 7 650 Sk pre dieťa od 15 rokov veku.

(2) Jednorazový príspevok pri zániku pestúnskej starostlivosti dosiahnutím plnoletosti dieťaťa je 7 650 Sk.

(3) Sumy podľa odsekov 1 a 2 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

3. V § 14 ods. 1 v prvej vete sa nad slovo „dieťa“ umiestňuje odkaz 8.

Poznámka pod čiarou k odkazu 8 znie:

„8) § 3 zákona č. 600/2003 o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.“.

4. Poznámky pod čiarou k odkazom 6 a 7 sa vypúšťajú.

5. V § 15 odsek 1 znie:

„(1) Opakovaný príspevok je

- a) 2 340 Sk pre dieťa do 6 rokov veku,
- b) 2 880 Sk pre dieťa od 6 do 15 rokov veku,
- c) 3 070 Sk pre dieťa od 15 rokov veku.“.

6. V § 15 odsek 3 znie:

„(3) Sumy podľa odseku 1 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

7. § 17 vrátane nadpisu znie:

„ § 17

Výška odmeny pestúna

(1) Odmena pestúna za každé zverené dieťa do pestúnskej starostlivosti je 1 430 Sk.

(2) Sumu podľa odseku 1 môže k 1. septembru kalendárneho roka zvýšiť nariadenie vlády Slovenskej republiky.“.

8. Poznámka pod čiarou k odkazu 9 sa vypúšťa.

9. V § 18 ods. 1 sa vypúšťa slovo „jej“ a za slovo „pobytu“ sa vkladá slovo „pestúna“.

10. V § 24 ods. 1 sa na konci bodka nahrádza bodkočiarkou a pripájajú sa tieto slová: „to neplatí, ak opatrovník bol dieťaťu ustanovený len z dôvodu, že ani jeden z rodičov dieťaťa nie je plnoletý.“ .

11. § 30 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Nárok na príspevky opatrovníkovi, ktorý bol dieťaťu ustanovený len z dôvodu, že ani jeden z rodičov dieťaťa nie je plnoletý, zaniká 1. januára 2004. To platí aj v konaní o poskytnutí príspevkov, ktoré nebolo skončené do 31. decembra 2003.“.

ČI. VI

Zákon č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení zákona č. 643/2002 Z. z. a zákona č. 453/2003 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 5 ods. 1 sa na konci pripájajú tieto vety: „Žiadosť o rodičovský príspevok musí obsahovať osobné údaje, a to meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu pobytu, rodné

číslo rodiča a dieťaťa. Platiteľ osobné údaje rodiča a dieťaťa môže spracovávať a sprístupňovať len na účel rodičovského príspevku.“

2. § 10 znie:

„§ 10

Orgány štátnej správy, obce, zdravotnícke zariadenia, školské zariadenia a ďalšie právnické osoby a fyzické osoby, ktoré sú vecne príslušné na poskytovanie údajov súvisiacich s rodičovským príspevkom, sú povinné spolupracovať s platiteľom; na účely kontroly trvania podmienok nároku na rodičovský príspevok, na jeho výšku a výplatu sú na žiadosť platiteľa povinné oznamovať osobné údaje uvedené v § 5 ods. 1 druhej vete o rodičovi a dieťati, ďalšie osobné údaje o zárobkovej činnosti rodiča podľa § 4 ods. 4 a o osobnej a riadnej starostlivosti o dieťa podľa § 3 ods. 2 a 3.“

Čl. VII

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2004.*)

*)

Zákon č. 410/2004 Z. z. z 25. júna 2004 o vyplatení jednorazového príspevku poberateľovi dôchodku v roku 2004 a o zmene zákona o životnom minime

Zákon č. 453/2004 z 30. júna 2004, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia dopĺňajú niektoré zákony

Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobúda účinnosť 1. septembra 2005 okrem § 88 a 89, ktoré nadobudlo účinnosť 1. januára 2006.

Zákon č. 592/2006 Z. z. o poskytovaní vianočného príspevku niektorým poberateľom dôchodku a o doplnení niektorých zákonov nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia okrem čl. II prvého až štvrtého bodu a šiesteho bodu, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2007.

Zákon č. 554/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 235/1998 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri deti alebo viac detí alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá a ktorým sa menia ďalšie zákony v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nadobúda účinnosť 1. januára 2009.